

Plan równości płci wojewódzkich samorządowych jednostek organizacyjnych województwa mazowieckiego

Wprowadzenie

*Plan równości płci wojewódzkich samorządowych jednostek organizacyjnych (PRP)*¹ ma na celu zapewnić, by urząd i samorządowe jednostki organizacyjne były miejscami pracy wolnymi od uprzedzeń i dyskryminacji. Wdrożenie PRP ma na celu w szczególności:

- upowszechnienie wiedzy na temat równości płci wśród pracowników,
- identyfikację i upowszechnianie dotychczas stosowanych dobrych praktyk,
- diagnozę i monitorowanie skuteczności działań równościowych w polityce zatrudnienia,
- zapewnienie równowagi pomiędzy życiem zawodowym a prywatnym,
- dalsze przeciwdziałanie wszelkim formom przemocy ze względu na płeć.

Diagnoza

Punktem odniesienia do ewaluacji wdrażania PRP będą dane na koniec 2022 roku. Porównanie ich z danymi z kolejnych lat pozwoli na weryfikację skuteczności podejmowanych działań, jak też identyfikację obszarów, w których wskazana jest intensyfikacja działań. W celu określenia danych wyjściowych, rozesłano ankietę do wojewódzkich samorządowych jednostek organizacyjnych oraz spółek, w których większościowym akcjonariuszem jest Samorząd Województwa Mazowieckiego. Ankieta dotyczyła liczby zatrudnionych osób, ich stażu pracy oraz płacy zasadniczej. Odpowiedzi udzieliły 84 podmioty, których listę przedstawiono w załączeniu.

W grudniu 2022 roku w ww. podmiotach zatrudnionych było łącznie 22 874 osób, w tym 15 720 (69%) kobiet i 7154 (31%) mężczyzn. Wskazuje to na wyraźną przewagę pracowników płci żeńskiej w ogóle zatrudnionych.

W podziale na rodzaje stanowisk, podział ten prezentował się następująco:

Rodzaj stanowiska	osoby	%
Stanowiska dyrektorskie i prezesowskie		
kobiety	175	47
mężczyźni	194	53
Stanowiska kierownicze		
kobiety	1239	71
mężczyźni	508	29
Stanowiska merytoryczne		
kobiety	11179	81
mężczyźni	3127	19
Stanowiska pomocnicze i obsługi		
kobiety	3127	45
mężczyźni	3836	55

¹ W nomenklaturze Unii Europejskiej – *gender equality plan*.

Przewaga kobiet widoczna jest w szczególności w kategorii stanowisk kierowniczych i merytorycznych, co może wynikać z feminizacji niektórych zawodów – w tym urzędniczych – w Polsce. Ponadto, wskazuje to na sprzyjające warunki pracy w jednostkach wojewódzkich pod względem możliwości ich pogodzenia z życiem prywatnym. W przypadku stanowisk dyrektorskich i prezesowskich oraz pomocniczych i obsługi, podział pomiędzy pracowników obojga płci jest zrównoważony (różnice do 5 pkt. proc.).

W odniesieniu do wysokości wynagrodzeń na danym stanowisku, podział według płci prezentował się następująco.

Rodzaj stanowiska	Średnia płaca zasadnicza (zł)	Średnia płaca zasadnicza przeliczona do pełnego etatu (zł)
Stanowiska dyrektorskie i prezesowskie		
kobiety	10 428	10 649
mężczyźni	13 002	13 276
Stanowiska kierownicze		
kobiety	6867	7166
mężczyźni	7255	7475
Stanowiska merytoryczne		
kobiety	5299	5621
mężczyźni	5498	5902
Stanowiska pomocnicze i obsługi		
kobiety	3690	3801
mężczyźni	3539	3626

Na stanowiskach dyrektorskich i prezesowskich, widoczna jest wyraźna różnica w zarobkach (25%) na korzyść mężczyzn, co może wynikać z zajmowania przez nich częściej najwyższego stanowiska, przy większej liczbie kobiet na stanowiskach takich jak zastępca dyrektora. W przypadku pozostałych rodzajów stanowisk, po uwzględnieniu wymiaru pracy, różnica między zarobkami kobiet i mężczyzn nie przekracza 5%. Na stanowiskach kierowniczych i merytorycznych więcej zarabiają mężczyźni, a w przypadku stanowisk pomocniczych i obsługi – kobiety.

Czynnikiem wpływającym na wysokość wynagrodzenia jest też staż pracy. Pod tym względem, sytuacja prezentuje się następująco.

Staż pracy	Średnia płaca zasadnicza (zł)	Średnia płaca zasadnicza przeliczona do pełnego etatu (zł)
0-5 lat		
kobiety	4871	5183
mężczyźni	4698	4914
6-10 lat		
kobiety	5237	5548
mężczyźni	4588	4772
11-20 lat		
Kobiety	5473	5752
mężczyźni	5123	5340
ponad 20 lat		
kobiety	5336	5633
mężczyźni	4795	5062

W przypadku klasyfikacji według stażu pracy, widoczna jest różnica w wynagrodzeniach na korzyść kobiet we wszystkich grupach stażowych. Wynosi ona od 5% w przypadku pracowników o stażu pracy do 5 lat, do 16% w przypadku pracowników o stażu pracy od 6 do 10 lat. Różnica na korzyść kobiet wynika w dużej mierze ze znacznej przewagi liczebnej pracowników płci żeńskiej w charakteryzującym się wysoką liczbą pracowników sektorze ochrony zdrowia, gdzie stanowią 81% spośród ponad 13,5 tys. osób (niemal 30% pracowników uwzględnionych w badaniu). Jednocześnie sektor ten, wraz z Urzędem Marszałkowskim Województwa Mazowieckiego, gdzie kobiety stanowią 69% zatrudnionych, charakteryzuje się relatywnie wysokimi płacami bazowymi względem pozostałych sektorów, co ma istotny wpływ na średnie wyniki dla poszczególnych grup stażowych. Należy jednak zauważyć, że zarówno w przypadku sektora ochrony zdrowia, jak i w UMWM, pracownicy płci żeńskiej zarabiają o 1-5% mniej niż pracownicy płci męskiej (jedynym wyjątkiem są pracownicy o stażu pracy przekraczającym 20 lat w sektorze ochrony zdrowia, zarabiające o 1% więcej od mężczyzn o analogicznym stażu).

Punktem odniesienia dla powyższych danych mogą być statystyki gromadzone przez Eurostat. Zgodnie z nimi, w przedsiębiorstwach zatrudniających co najmniej 10 osób, mężczyźni w Unii Europejskiej w 2021 roku zarabiali średnio o 12,7% więcej od kobiet. W przypadku Polski, różnica ta wynosiła 4,5%, co było czwartym najniższym wynikiem wśród 27 państw Unii.

Cele i działania

W celu zapewnienia skutecznej realizacji PRP, w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Mazowieckiego wskazana zostanie osoba pełniąca funkcję koordynatora ds. równości płci, której zadaniem będzie przygotowywanie corocznych raportów z realizacji PRP oraz podejmowanie działań mających na celu jego skuteczne wdrażanie.

Cel 1. Monitorowanie wskaźników w zakresie równości płci

Zakres działań:

- gromadzenie danych z WSJO w zakresie zatrudnienia i średnich wynagrodzeń z podziałem na płeć, rodzaj stanowiska i staż pracy oraz ewentualne inne kryteria uznane za istotne,
- gromadzenie danych z WSJO w zakresie równego traktowania (np. w ramach corocznej ankiety do samooceny kontroli zarządczej),
- gromadzenie danych z WSJO w zakresie zgłaszanych przez pracowników przypadków dyskryminacji,
- agregacja i analiza zebranych danych pod kątem identyfikacji trendów, skuteczności podejmowanych działań,
- przedstawianie wyników analiz Zarządowi Województwa Mazowieckiego.

Środki poświęcone na realizację:

- czas pracowników poświęcony na zbieranie, obróbkę i analizę danych,
- czas pracowników poświęcony na przygotowanie corocznych informacji oraz ich przedstawienie zarządowi województwa.

Wskaźniki:

- przedstawiana co roku informacja na Zarząd Województwa Mazowieckiego,
- publikacja informacji z kluczowymi wskaźnikami w intranecie.

Cel 2. Szerzenie świadomości na temat równego traktowania i potrzeby przeciwdziałania dyskryminacji oraz przemocy ze względu na płeć

Zakres działań:

- organizacja szkoleń dla pracowników i kadry kierowniczej, z uwzględnieniem kwestii nieświadomych uprzedzeń,
- upowszechnianie informacji nt. znaczenia równego traktowania dla efektywnego funkcjonowania samorządu województwa, np. poprzez przygotowanie materiałów na potrzeby służby przygotowawczej, podstrony w intranecie UMWM.

Środki poświęcone na realizację:

- czas pracowników poświęcony na organizację szkoleń, ewentualnie środki przeznaczone na ich zakup na usługodawcy zewnętrznego,
- czas pracowników poświęcony na przygotowanie materiałów informacyjnych,
- czas pracowników poświęcony na uczestnictwo w szkoleniach, zapoznanie się z materiałami informacyjnymi.

Wskaźniki:

- zorganizowane szkolenia,
- przygotowane materiały,
- liczba osób uczestniczących w szkoleniach,
- liczba osób, która zapoznała się z przygotowanymi materiałami.

Cel 3. Działanie na rzecz zapewnienia możliwości łączenia życia zawodowego i osobistego pracowników

Zakres działań:

- gromadzenie danych z WSJO nt. osób korzystających z opieki nad dzieckiem lub osobą dorosłą wymagającą opieki,
- diagnoza potrzeb osób zatrudnionych (np. w postaci ankiety intranetowej), z uwzględnieniem kwestii opieki nad dziećmi lub osobami dorosłymi wymagającymi opieki,
- promowanie partnerskiego rodzicielstwa, np. w zakresie podziału urlopu rodzicielskiego wśród pracowników,
- identyfikacja dobrych praktyk stosowanych w WSJO i poza nimi,
- formułowanie ewentualnych propozycji usprawnień pozwalających lepiej łączyć życie zawodowe i osobiste pracowników.

Środki poświęcone na realizację:

- czas pracowników poświęcony na zbieranie i analizę danych,
- czas pracowników poświęcony na przygotowanie materiałów informacyjnych, ewentualnych rekomendacji,
- czas pracowników poświęcony na uczestnictwo w ewentualnych ankietach, zapoznanie się z materiałami informacyjnymi.

Wskaźniki:

- zidentyfikowane i wdrożone dobre praktyki,
- sformułowane rekomendacje w oparciu o zgromadzone dane.

Załącznik. Lista podmiotów, które udzieliły odpowiedzi na ankietę dotyczącą 2022 roku

- 1) Agencja Rozwoju Mazowsza S.A.
- 2) Biblioteka Publiczna Miasta Stołecznego Warszawy – Biblioteka Główna Województwa Mazowieckiego
- 3) Biblioteka Pedagogiczna w Ciechanowie
- 4) Biblioteka Pedagogiczna w Płocku
- 5) Biblioteka Pedagogiczna w Radomiu
- 6) Biblioteka Pedagogiczna im. Heleny Radlińskiej w Siedlcach
- 7) Biblioteka Pedagogiczna w Ostrołęce
- 8) Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Radomiu
- 9) Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Warszawie
- 10) Centrum Kształcenia Ustawicznego im. Jana Kochanowskiego w Wyszkowie
- 11) Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Ostrołęce
- 12) Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Siedlcach
- 13) Europejskie Centrum Artystyczne im. Fryderyka Chopina w Sannikach
- 14) Instytut Papieża Jana Pawła II w Warszawie
- 15) Koleje Mazowieckie-KM Sp. z o.o.
- 16) Krajowy Ośrodek Mieszkalno-Rehabilitacyjny dla Osób Chorych na Stwardnienie Rozsiane(SM) w Dąbku
- 17) Instytucja Filmowa Max-Film S.A.
- 18) Mazowiecka Jednostka Wdrażania Programów Unijnych
- 19) Mazowieckie Centrum Leczenia Chorób Płuc i Gruźlicy w Otwocku
- 20) Mazowieckie Centrum Neuropsychiatrii Sp. z o.o.
- 21) Mazowieckie Centrum Polityki Społecznej
- 22) Mazowieckie Centrum Stomatologii Sp. z o.o.
- 23) Mazowieckie Samorządowe Centrum Doskonalenia Nauczycieli
- 24) Mazowieckie Specjalistyczne Centrum Zdrowia im. prof. Jana Mazurkiewicza w Pruszkowie
- 25) Mazowiecki Regionalny Fundusz Pożyczkowy Sp. z o.o.
- 26) Mazowiecki Szpital Bródnowski Sp. z o.o.
- 27) Mazowiecki Szpital Specjalistyczny im. dr. Józefa Psarskiego w Ostrołęce
- 28) Mazowiecki Szpital Wojewódzki Drewnica Sp. z o.o.
- 29) Mazowiecki Szpital Wojewódzki im. św. Jana Pawła II w Siedlcach Sp. z o.o.
- 30) Mazowiecki Zarząd Dróg Wojewódzkich w Warszawie
- 31) Mazowiecki Zarząd Nieruchomości
- 32) Mazowiecki Zespół Parków Krajobrazowych z siedzibą w Otwocku
- 33) Mazowieckie Biuro Planowania Regionalnego w Warszawie
- 34) Mazowieckie Centrum Sztuki Współczesnej Elektrownia w Radomiu
- 35) SPZOZ Meditrans Ostrołęka Stacja Pogotowia Ratunkowego i Transportu Sanitarnego w Ostrołęce
- 36) SPZOZ RM-MEDITRANS Stacja Pogotowia Ratunkowego i Transportu Sanitarnego w Siedlcach
- 37) Medyczna Szkoła Policealna nr 2
- 38) Medyczna Szkoła Policealna w Mińsku Mazowieckim
- 39) Medyczna Szkoła Policealna w Przasnyszu
- 40) Międzyleski Szpital Specjalistyczny SPZOZ w Warszawie
- 41) Muzeum Ludowych Instrumentów Muzycznych w Szydłowcu
- 42) Muzeum Niepodległości w Warszawie
- 43) Muzeum Historii Polskiego Ruchu Ludowego w Warszawie
- 44) Muzeum Jana Kochanowskiego w Czarnolesie
- 45) Muzeum Kultury Kurpiowskiej w Ostrołęce

- 46) Muzeum Regionalne im. Mieczysława Aślanowicza w Siedlcach
- 47) Muzeum Literatury im. Adama Mickiewicza w Warszawie
- 48) Muzeum Romantyzmu w Opinogórze
- 49) Muzeum Treblinka. Niemiecki nazistowski obóz zagłady i obóz pracy (1941-1944)
- 50) Muzeum Wsi Mazowieckiej w Sierpcu
- 51) Muzeum Wsi Radomskiej w Radomiu
- 52) Muzeum Zbrojownia na Zamku w Liwie
- 53) Państwowe Muzeum Etnograficzne w Warszawie
- 54) Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka im. KEN w Warszawie
- 55) SPZOZ Wojewódzka Stacja Pogotowia Ratunkowego i Transportu Sanitarnego w Płocku
- 56) Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy im. Brata Zenona Żebrowskiego w Czarni
- 57) Specjalistyczny Szpital Wojewódzki w Ciechanowie
- 58) Samodzielny Zespół Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej im. Dzieci Warszawy w Dziekanowie Leśnym
- 59) Stacja Muzeum
- 60) Szpital Mazowiecki w Garwolinie Sp. z o.o.
- 61) Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy dla Dzieci Niewidomych i Słabowidzących im. ks. Prymasa Stefana Kardynała Wyszyńskiego w Radomiu
- 62) Samodzielny Wojewódzki Zespół Publicznych Zakładów Psychiatrycznej Opieki Zdrowotnej w Warszawie
- 63) Samodzielny Wojewódzki Publiczny Zespół Zakładów Psychiatrycznej Opieki Zdrowotnej im. dr Barbary Borzym w Radomiu
- 64) Teatr Dramatyczny im. Jerzego Szaniawskiego w Płocku
- 65) Mazowiecki Teatr Muzyczny im. Jana Kiepury
- 66) Teatr Polski im. Arnolda Szyfmana w Warszawie
- 67) Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego w Warszawie
- 68) Warszawska Kolej Dojazdowa Sp. z o.o.
- 69) Mazowiecki Wojewódzki Ośrodek Medycyny Pracy
- 70) Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej Wojewódzki Szpital Zakaźny
- 71) Wojewódzki Ośrodek Ruchu Drogowego w Ostrołęce
- 72) Wojewódzki Ośrodek Ruchu Drogowego w Płocku
- 73) Wojewódzki Ośrodek Ruchu Drogowego w Siedlcach
- 74) Wojewódzki Ośrodek Ruchu Drogowego w Warszawie
- 75) Wojewódzki Samodzielny Zespół Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej im. prof. Eugeniusza Wilczkowskiego w Gostyninie-Zalesiu
- 76) Wojewódzki Urząd Pracy
- 77) Wojewódzki Szpital Zespolony w Płocku
- 78) Zakład Usług Wodnych dla Potrzeb Rolnictwa w Mławie
- 79) Zespół Placówek w Gołotczyźnie
- 80) Zespół Szkół Ogólnokształcących w Mazowieckim Centrum Leczenia Chorób Płuc i Gruźlicy w Otwocku
- 81) Zespół Szkół Drzewnych i Leśnych im. Jana Kochanowskiego w Garbatce-Letnisku
- 82) Zespół Szkół Specjalnych w Samodzielnym Zespole Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej im. Dzieci Warszawy w Dziekanowie Leśnym
- 83) Zespół Szkół Specjalnych w Mazowieckim Centrum Rehabilitacji w Konstancinie-Jeziornie
- 84) Zespół Szkół Specjalnych w Uzdrożeniu Konstancin-Zdrój S.A. w Konstancinie-Jeziornie